

Makfa ar pefufitishanu par pasti:	
Peelitumu: par gadu	2 rbi. 35 fap.
Peelituma: par gadu	1 " 60 "
Peelitumu: par $\frac{1}{2}$ gadu	1 " 25 "
Peelituma: par $\frac{1}{2}$ gadu	— " 85 "

Malta bes pēcslūtīgānas Rīgā:	
Ir Pēcslūtu: par gadu	1 rbl. 75 sap.
es Pēcslūtu: par gadu	1 " "
Ir Pēcslūtu: par $\frac{1}{2}$ gadu	— 90 "
es Pēcslūtu: par $\frac{1}{2}$ gadu	— 55 "

Mabijas ossēfīs

29. gada-gahjums. — Mahjas Beefsis isnahki weenreis pa nedelu

No. 28.

Sestdeen, 7. juliā

1884.

Mahias Weesi ar **Peelikumu** war pastelleit un **sludinajumus** noedt **Riga**, pec **Petera basnizas**. Bes tam „Mahias Weesi“ war wehl pastelleit bes dauds perneunschanas weetahm Peterburgas un **Zelgawas Ahr-Riga** un **Sarlandaugarvā**, wehl zitās pilsehās, lā: **Jehsis**: Grabwel un Petersen lga bodes; **Walmērd**: E. G. Ley lga bode; **Walkā**: M. Rudolff un Paulin lgu bodes; **Ausenē**: J. Alfsne lga grabmatu-bore; **Kimbaschōs**: D. Uhydr lga bore; **Zelgawa**: H. Alunian un Vesthorn lgu grabni-bodes; **Bauskā**: J. Vedmann lga grabm.-bode; **Kuldīga**: Vesthorn lga grabmatu-bode; **Wentopīlī**: M. Niek lga grabmatu-bode; **Veepaja**: Ullsin lga grabmatu-bode; **Taunelzgawā**: A. Schwabe lga grabmatu-bode; **Tukumā**: Baumann lga grabmatu-bode; **Kandawā**: Jaegermann lga weesnījā; **Sabile**: Winter lga weesnījā. Tad wehl „Mahias Weesi“ war apstelleit pec farveen zeen, braudses mahitzēcem, slolvāzem un pagasta strībvercem, turua mihi liuhdsu, tābās apstellechānas laipni pecenut.

Wezee un jaunee laiki.

Wezee laiki ir heiguschees, gandrihs wehl mas no wineem kas manams, jauns laikmets Latweescheem eesahzees un latris sapratigs Latweetis eelahrto sawas leetas pehz jaunala metodes. Wezais fainneels, semlopis, iszirtis if behrsa kola schahlli, lemesnizas, usmanzis schihm dselsu lerpites, lemeschus, usurkija sawu, tapat ari lunga nowadu*); jaunais ir eegahdajees ahrsemes arklu un apgrosa aramo kahrtu, nogreedsdams ar afo lemesi katras nefahles fakni. Wezais fainneels fuzirtis behrsa schagarus, isschlibija if wineem maikties jeb schautrus, usmauzis wineem rinkus un eesitis kola tapas, te winam bij ezescha gatawa; ar tahdu winsch pahri reisas par usurketu semes gabalu pahbrauldams, padarija to sikhdsenu; jaunais to tagad ifezé ar dselseni iswilddams ar afo lemesi nogreestahs salnites un astahdams tahs faules warai deht nogalinaşchanas. Wezais eebehra sehllu sehtuwé, uslahra few to lakká un ta latru birsti pahristaigadams, apsehja sawu lauku; jaunais jaw ir eegahdajees sehjamo maschinu. Wezais fainneels noptahwa sawus labibas laukus islkaptahm, weenragi jeb garkahti; jaunais planj firgis dsihdams ar maschini. Wezais kuhla ar spriguli, ruli jeb bluki, famesdams meteemu un pehz tam graudus no salmeem un peluhm atschirkdams; jaunais to tagad dara ar maschinahm un twaila spehka palihdsibu. Wezais fainneels graudus apzirkna eebehris, uswilka us kreisä staba krustinus un strihpinas, lai sinatu zik puhru wina lauki winam atmetschi un lad pahrdewa jeb us dsirnawahm malschanai subtija, eewilka jeb eegreesa winsch tahdus paschus krustinus un strippinus labajä apzirkna stbab; bet jaunais fainneels to peesihme sawä labatas grahmatinä un eegahjis sawä rakstama kambari, eerafsa tad kahdä, sawas leelahs grahmatas lapa puise. — Katram saprotams un sajehdsams, ka jaunee laiki labaki par wezajeem un ka jaunala semes un lauku apstrehdaschana labaka par wezo; tilai ar peesihmejuemeem ir zitodi tee ir jauniam fainneelam dauids

¹⁾ Ari muīčas nebija abiem arī, bet ar teem pārī, ar
lureem fatīneels fāvus laulūs ujara, ujara winsī ar fungam;
no tam redzams, kā šītā kultura nāvēs pēc zīteim kreevījās
eedīšķotajā agrātā un pēc Latvēzīherm wehlāla latsā eeraudzēs, bet
nīseem reisā, jo tagad tapat fatīneels fā fungus ar fāvu īemi ar

damees us sawu apzirknu stabeem, kur tas gad
paſat gadam sawus kruſtinis uſwilzis, robinis
eegreeſis, ſinaja gandrihs lihds 20 gadeem un weh
wairak atpaſat pateilt, zil winam ſatrat gadi
rudſu, meeschu, ausu u. z. labibas bijis, lameh
jaunajam tahdi peesihmejumi par dauds ſintahn
labatas grahmatahm, kas uſrahda ſatrat gadi
raschu, buhnu mellejami un pehz dauds publehn
tatſchu wehl ſtaidris iſnahkumis nebuhtu panahltis
Schini ſinā ir Latweeschu ſemkopis wehl daud
atpaſat. — Ne til ween ſemkopis, ari ziti Lat
weeschu weikalneeki, amatneeki un pat tirgotaj
naw eewehrojuschi, la fahrtiga grahmatu weſchan
ir loti wajadſiga. Atri daschaf beedribas, bankas
krahſchanas un aifboschanas laſes neleel daud
ſwara us lahrtigu pamatiſtu grahmatu weſchan
un tilai tad, kad rewidetſhana par ne-eespehjam
atſhta, beedru ſlaitlis maſinajees, naudas truhkum
un ſaudejumi ne-ispotami, tad tilai fahlt padotee
tahm domahm, la grahmatu weſchan ir gan
wajadſiga. Daschi pat domä, la dakteri, mahgitaji
adwołati, ſkribweri protot grahmatas weſt un
kad wini to neprotot, kas tad gan ſai to weh
labaki praſtu. Ne, ta tas nebuht naw. Eiſd
ſchim zil man ſinams augſtſkoläs grahmatu
weſchanu nemahza*) un tatſchu ſchit ir par wiſam
jeviſchka un loti wajadſiga ſimba.

No wiſahm lihds ſchim man paſihſtamahm
grahmatu weſchanas ſitemahm ir labala ta ta
ſaukti italiſka, to daschi ari par dubult grahmatu
weſchanu noſauz un kura tilai pee leel tirgotajeem
bet pee ziteem weikalneekem un eetaifehm loti ret
atrodama. Tirgotajam wina rehlin grahmatas
ir til pat la ſpeegelis, kur zilwels sawu qihm
un sawu ſtabhwu war redſet un ta sawu iſſlatu
war mahjitees paſiht, wina grahmatas winam
ir wina wiſgudrakais padoma dewejs. Ja wiſch
neſin waj weens jeb otris weikals, weena jeb
otra darifchana ir wina publini wehrta, tad to
wiſch war paſiht if ſawahm grahmatahm, kuras
winam us ſapeiku wiſu taſhniſu un pateefib
otſlahi ar meeu mohrdu ſakot wiſch noſib

mantas un kad ari winsch tahs apdrofchina bet tahdu grahmati naw, las usrahda, la pati tahs tur ir bijuschas, winam nahlahs gruhti par prezezhi ifdoto naudu atdabut, ja pat daj top apzeetinati un ifmekleschanā nenti.

No konkurſa kritiſcha tirogataja top prasi kahrtigas, pebz italiſkas ſiſtemas weſtas grahmati ja winam tahdu triuhſt un wiſas dariſchan til laut la us papihra jeb lahdas grahmati nepeeteekofchi eeraſtitas un nespohi latru wioperaziju tapat wina mantas ſtahwolli usrah tad tahdam tirogatajam nahlahs gruhti, ſewi ne-ufizibas atchwabinatees, pat daschds atgadiju paleek ari tad tahds par muhſchigi noschehlojan diliwelu.

Ne ween tirogatajem, bet it wiſeem, tiſpat amatuereem la beedribahm un ſemlopjeemi kahrtiga grahmatu weſchanā loti wajadſiga.

Schinis laikds, fur latris rafſtit mahl, new waits ne weens kruſtinis us ſtaba, negree wairs neweens robini midſchuli, bet rafſta papiher. Bet latris, las rafſtit mahl, nemai grahmatas west, grahmatu weſchanā winam wihamahahs, winam jaſaſhi grahmatu weſchan likumi un ſiſtema min to tilai war panahlt leelu gribu, las ari ar dascheem ifdewume ſaweenota. Tomehr jawehlahs, lai ari Latwees, us grahmatu weſchanu leelalu wehribu greeſi ka to ari zitas tautas darijuschas.

Weidſot man wehl japeemin, la grahmati wedeju, jeb ta ſaulto „ſkrihweru“ ari tag netruhſt. Man paſham ir gadijees tahdus leela ſlaita ſaſtapt. Wini apnemahs, noswehn dantees, la grahmatu weſchanu mahzijschee grahmatas eegroſit, west, la peenahlahs, noslehu. t. t.; bet pehdigi padarijuſchi lahdas leelakluhdas, un tahda wihe ſogigus weikalneek peewihliſchi, algu ſanehmuschi; aifſlaifchahs lapā Wiſs noteek jaunds laikds. Tadehl latram do to padomu, las grahmatas grib eegroſit, jeb grahmatu weſchanu eemahzitees, lai greeſchahs pahrtiga un pamatiqa grahmatu wedeja.

laikā sah Afrikū wairak eewe hrot. Slaweni
dabas pehtitaji gadeem zeloja pa Afrikas dascha-
deem apgabaleem, tos jo smalki ispehtidami.
Afrika senatds gadds, juhrmales atrehkinot, Eiro-
peescheem gandribis pawisam nebija finama; bet
zaur dabas pehitaju finahm, kuri Afrikas widu-
tchus bij apzelojuschi. Afrika netikai wairak kluma
Eiropeescheem finama, bet ari israhbijahs par
loti bagatu pasaules datu, ta tad jaunakā laikā
Eiropeeschī fahluschi stiprati domat us Afrikū. Tur
gan daschās weetās Eiropeeschī jaw apmetuschees,
par peemehru Franzuschi Alsdchirā un Sene-
gambijā, un Hollandeschī un Angli Deenwidus
Afrikā. Bet nu wißjaunakā laikā wißstiprati
fahluschi runat par zitu Afrikas datu un leelahs,

Kongo upes teik zauc Widus - Afriku, no rihta puses nahldama un us wakara pusj eedama, libds sch beidsot eetezedama Atlantijas okeana jeb pasaules- us juheā. Wina ir weena no leelakahm upehm ihk pasaule. Kongo upes apalschejai dakti daschais krahzes, kas lawē lugoschani. No juhras fahkot as war kahdas 200 werstes lugot par upi, tad nahk ar kahdas 300 werstes, kur lugoschana leahfchu deht naw eespahjama, iñemot daschus upes gachi balus. Kongo upes seme peeder pee karstas tu, semes jostas; winas isplahlijums aprehinats us kahdahm 3 milionu kwadratu werstehm. Schi seme ir lotti augliga un tagad jaw no tureenais iswed daschadas prezis, par peemehru filona kaulus, kautschuku, palmas-etu, kolwilmu, maises reekstis, kafiju, zukura needres, ingveri, piparus, rizinus etu u. t. pr. Apalschejos Kongo apgabalds atrod dauds mineralu, par peemehru gipf, fehwesskahbu magnesiju, almena fahli, fehru, asfaltu, dselsi, waeru (kaparu), alwu, fudrabu un seltu. Par leelu atweeglinajumi tirdsneezibai un koloniju dibinashanai ir weetigo eedsihwotaju daba, proti negeru ziltis Kongo seme pa leelakai dalai mihto meeru un ir fatizigas, ta ka tur newajadsehs dauds naudas isdot preefch kara-spehka ustureschanas.

Ahmes' finas.

Politikas pohrskats. Senak Europeeschi sawiileelako wehrisbu peeschlikhra Amerikai, us kureem

Nodala preefesch semkopibas, amatuee-
zibas un tirdsneezibas.

Wahrleß.

Waram schini weetā ar preeku peeminet, ka
Kursemes sawstarpiga ugünsapdroshinašchanas
beedriba (Zelgawā) — pahrali pahr schahdu paſchu
beedribu Widsemē — atsimise par labu sawus
pahrgroſſimus ari Latweeschu laikralstu redak-
zijahm darit finamus. Zaur pirmak minetahs
beedribas direktori, baronu von der Oſten-Sacken
lgu, mums peenahzis schahds pasinojums: Baro-
jamo ſtaſſeem turpmak japeeder pee III. klafes,
tāpat kā ſopu ſtaſſeem, un tikai tad ween wiñus
nerchkinā pee ſchihs klafes, kad tee no tahdahm
ehlahm, kas ihpaschi loti fargajamas no ugüns
breemahm un tamdeht peeder pee V., VI. un VII.
klafes, masak ſtabw atſtatū nela 25 Reinlandes
aſis, kurā gadijumā wiñi pehz statutu 37. § peeder
pee tuvali augſtaſahs apdroſchinaſchanas klafes;
kad apdroſchinatais nebuhtu meerā ar taſſeere-
ſchani, ko iſdara — apſpreesdami tahs datas,
kas paſlikuſchaſ pahraf, t. i. ne-aprihtas no
ugüns, kad ugünsgreſks padarijis ſlahdi pee
nekuſtameem apdroſchinaſchanas gabaleem, — tad
naw uſ tam nekahda wehriba jagreſch, bet

ari semkopibas weikaleem ar us weetas stahwo-
schahm domfmaschinahm, lihdsigi fabrikahm, peh-
tam, tahds katram tas apjumums, jaapeeder IV.
V. waj VI. klasè, un heidsot lokomobilehm au-
dsirksteku fargeent un ihpa scheem maschinu nami-
neem jaapeeder pee V., VI. waj VII. klasses, it
pehz tam, tahds apjumums ir weikala ehtai, waj
tahds, kas nedeg, tahds, kas deg, jeb waj tahds,
kas fargajams no uguns breefmahm; direktzijai in
brihw, ehkas atkal ifmest is apdro schinashanas,
kad kustamas leetas tanis ir apdro schinatas pee
zitas kahdas ugungsapdro schinashanas beedribas,
un kad direktzija esklata, ka tas ir apdomigi un
ka tas beedribai naw par labu. Tamdeht tad
apdro schinatam tublit jadara finams direktzijai,
kad un zik augsti winsch sawas kustamas leetas
ir apdro schinatis pee zitas kahdas beedribas, ka
lai direktzija, kad wina to tura par wajadfigu,
winam war usteikt apdro schinashanu. Kad ap-
dro schinatais to nedara finamu, tad, ja iszelto
ugungs grehks, winsch faudè teesibu, no beedribas
dabut skahdes atlhidfinashamu. Augschejais pee
mahlums, ka direktzijai tas jadara finams, nesih-
mejahs wis us tam, kad labiba un lopu ehdamais
teek apdro schinati, zik tahl tee naw faktrahti preefsch
andeles noluhka.

un pahri par 50 asim us wiſadu wiſhi I. klafka ehku augſcheenes, kur atrodahs ſkurſteni, teſleetatas preeſch falmu, ſeena, linu u. t. j. p. nolikſchanas, bes ka ſchi telpa zaur muhri, ko majakais 2 pehdas no ſkurſteneem ſtahw atſtatir atſchirkta, tad ehka naht VII. klafé. Bet ko tahds muhriſ atrodahs, tad ehka paleek tai paſch apdroſchinachanas klafé, kura wiſai zitadi ja buht apdroſchinatai; kola ſpanni, ari ar dſel ſtihpahm, naw ja-eerehku par dſehſchanas riſkeer — K. Freymann ſgs runā „B. W.“ it nopeetnu wahrdus pret teem kawelkleem kaſ muhſu paſch amatneezibas attihſtſchanai tik breeſmigi ſtahjalzela. Minetais kungs ſtarp zitu ſaka: Kamele neſuhdihs wezee aiffſpreedumi, ka kaſ labſ ſaga dams tikai no ahrſemehm, tomehr muhſu amaneezibai jažiňahs gruhts, nogurbinadams zihniſt pehz nodibinata patſtahwiga ſtahwolka. Muhiſtigotaju paſhdotawas pilditas ar wiſadahm ah ſemju pregehī, kamehr paſchu ſemes ruhpneezibarafchojunti tup paſhdotawu plauklids, gaida fabrik in darbiňaſ us pirzejeeui, kaut gan Tulas tehraud ſleetas wiſpahrigi atſihtas par deesgan kreetnahm tad tomehr taħs arween droſchali peeweetojama ja aiffuhta papreeſch us Angliju, un tad ptureenes prezzi to paſchu zetu transpoṛte atſtukel. *Ku... ſt... ſt... ſt... ſt...*

amatneeziba palikuſe ne-attihſtita, to nomanam no statistiſkahm ſinahm, falihdſnot muhſu buhſchanas ar ahrenehm, p. peem. Angliju. Kamehr tur amatneeku ſtaits ſneedsahs no 51—52 prozenteem, Kreewijā un tam lihds nedauðs zitadi Baltijā to ir tilai 3 prozentti. Un pat ſchim maſuminaam zil gruhti jazihnahs paſtahweschanas labad, daschadi nospeefti no ſameem darba dewejem. Muhſu amatneekus, lai tee buhtu kahdi buhdami, beechi ween dſird ſcheljamees, la raschojumu gruhti pahredot par ſlaidru naudn, jo wiſpahrigi pee muuſ eeweeſees tahds eeradums, ka kates, kam wajadfigs jaunu ſahbaku, fwahrku waj zitas kahdas leetas, ſawus paſtellejumus iſdara uſ pehzmakſu jeb, ka mehds teift, uſ „pumpi“. Tadehſt, ja amatneezibai attihſtischanas ſinā gribam uſpalihdſet, tad muuſ nopeetni jadſeede aprahditas kaites. Pebz manahm domahm tur mas zitadi ka buhtu lihdssets, ka ween, ja Balteechi atmet jeb rauga atradinatees no ſchahdahm nebuhſchanahm, kas muhſu amatneezibai grauſch dſihwibiu un rada ſigu, kura newis ar kahdu ahriku plahlſteri iſdſenama, bet ar pamatiſahm eekſchigahm ſahlehm.

Semes-drupinataji un ezeschaa.

Behz arcta darba semkopjeem eestahjähä s ka nepeezeeschamakee laula-rihli ezeschä s — semi sadrumpinajot un nosihdsinajot, mehslus isbalot un semä sajauzot, s ari fehllu apllahjot un nefahles isnibzinajot. — Laulsaimeeki wehl beeschi leeta paeschu taisitas kola-eze schä s; bet labumu winti tahdä wihsä masak panah, ne s a kad pehrl tahdus rihkus, kas no d fesse s pagatawoti. Pee tahdahm us paeschu taisitahm ezeschahm weenumehr atrodahs su wainas: brihs te katri sobs (iapa) newelk tahdu

galeefcheem un pa dakti pee Franzuscheem, krei
apgalwo, ka Konga seme peederot Franzijai waj
Portugalai. Schis strihds wehl naw ifschkirts,
het laikam beigsees minetai Afrikas fabeedribai
par labu. Schi fabeedriba ari jaw ruhpigi
eesahluse sawu darbu un ja leelwalstis nemis
fabeedribu sawa patwehrumā, tad wina ahtri
warehs usplault.

Newenā semē pee saldateem nenoteek tilbauts
paschlepławibū là Wahzijā. Par tahdahm
paschlepławibahm jaunakā laikā daudsfahrt tizis
sinots. Schahdas paschlepławibas pa leelakai
dalai isskaidrojotees zaur wirsneeku prasto un
neschehligo apeeschanoś ar saldateem. Bitās semē
schinī leetā pastahwigi mehds notilt laboschanahs,
turpreti Wahzijā schahda laboschanahs neseekahs

Berline atbraukus has 52 jaunas Amerikaneetes, zelot pa Eiropu. Kad winu wezaleem daschadu lauelku dehl nebijis eespehjams, lihds braukt us Eiropu, tad mineto jaunkundschu wadijschanu usnehmies Amerikaneetis Bornis lungas ar sawu laulato draudseni. Minetas jaunkundses staiga latrā pilsehtā aplahrt paschas us sawu rotu, apmeklēdamas pilsehtas muzejas (eewehtrojamu leetu krahtuves), bilschu galerijas u. t. pr. un tad atkal sapulzejahs preeksch aisszeloschanas. Tahda buhschana preeksch Eiropas parvisam ne-eerasta. Eiropā jaunkundses pastahwigi stahw semi usraudzibas, turpreti Amerikā winas jau no jauniibas deenahm apton ar leelu patstahwibu.

Berlines semes-teeſa neſen noteſajā 3 wihrus, laſ bija paſat taſiſtiſchi un iſplabtiſchi ſcreewu papihra naudu, it ihpaſchi 25 rublu gabalus. Weens no teem, wahrda Peteris Widrits, bija ſcreewu pawalſtneeks un ſenak eſot bijis muſchias ihpaoſchneeks Neweles tuvuma. Wina beedri bija Berlineeſchi, proti graweeriſ Dinkels un ſtroderu meiſtaſs Nowats. Teeſa uvspreeda Widriſſam 6 gadus zeetuma, un wina beedreem latram pa 3 gabeeim darba namā jeb zeetuma.

Ka laitajem finams, tad Franzija daschäf
pilsehtas parahdijusees kõleera sehrga. Ns jõo
sehrgu sihmejotees ministerija preefch palihdibas
pilsehtahm, kas skahbi zeech jaur kõleera sehrgu,
tsprasihi no tautasweetneelam kreditu lihds
2 milivneem franku (3 franki lihdsnahs muhsu
rubliri), um tad wehl kreditu lihds 500,000 franku,
ar lo eegahdat lihdseltus preefch kõleera sehrgas
aptarospanas. Abus kreditus tautasweetneelu
sapulze teenvalstigi ministerijai atlaha.

Par tagadejās koleera sehrgas nūknumu, salihdsinot ar senakahm koleera sehrgahm, runajot waram pēbz ahrsemes un schejeenās awisehm pañnegt schahdus flaitkus. 1837. gāda no Tulonās 36,000 eedsihwotajeemi ar koleeri nomirušchi 1785; turpretini tagad, kur Tulonai 60,000 eedsihwotaju, 22 deenu laikā nomirušchi tikai 135. Senāk no faslimuscheem leelaka data ejot nomiruše, kamehr schiui sehrgā leelaka data iswefelojotees, tā par peemehru no 134 faslimuscheem saldateem 24 nomirušchi. Mireji pa leelakai datai bijuschi matroschi, kas us faufu semi nahkuschi, weselibas kopischanas preelschralstus ne-eelwehrodami, par dauids elhduschi daschadus auglus un dsehruschi par dauids uhdena.

Geheimräts Dr. Kochs, kas no Wahju wal-
dibas bija subtilis us Franziju, lai išmelletu
loleera sehrgu, dewahs us Lioni, kad Tulonas
un Marietas pilsetas biji apmellejīs. No Lioni as

winsch laikam greessiees us mahjahn. Ar Franzschu ahrsteem winsch labi uaw warejis satilt kum wispaehrige nedraudsiba saht pret winu parahdites, par peemehru zaur ralsteem awises. Pa dalaï tas gan isskaidrojahs zaur Franzschu eenaidu pret Wahzeescheem, bet pa dalaï ari zaur iskocha pascha istureshanos. Wispaehrige winsch efot wairak isturejees ka tschinowneeks neka sinatnes

Wahzija. Par prahwu pret strahdneekem, kas waferas ſwehtku deenā taijijuschi troksni e Friedrichſruhe, Bismarka pils tuwumā, nahf if schahdas ſihkalas finas. Strahdneeki (libds 30 m)

schahdas sikkas finas. Strahdneeki (lihds 30 personu) bij is Hamburgas, un waferas svehitku

n kartupeku laukeem strahdà, ar wagoſchani un ja
apliſchani. R. Widsemneels.

ijredjetv želu, proti draudsetos ar Austriju.

Geschäfes sinas.

Par ūauschu ūolotoju pensijas laši, ko Vidzemes landtags nospreedis dibinat „Eesti Postimees“ pehj „B. W.“ tulkojuma pašneids ūchahdas pla- ūchakas finas. Pensijas lašes statutus ihpascha kommissija ifstrahdajuse, kuras preelschneels eesahlot bijis landrahts barons Wolffs un wehlaki land- rahts G. v. Dettingens. Teejiba us pensijas dabuschani eot tikai tahdeem ūolotajeem, kuri amatu kopjot palikuschi wezi waj ūlimigi. Lai wiſ ūolotaji peedalitos yee pensijas lašes, tad statutds nosazits, ka latram ūolotajam par gadu ja-eemaks laše nosazita dalibas makša; neweens amata ejoſchs ūolotajs no tāhs makſas newar

Franzija. Par koleera fehrgas ifzelchanos at
kulonā no daktera Kocha un ziteem issazitas 50
omas, ka fehrga laikam buhschot eewesta zaur
ahdu Anglu tirdsneezibas fugi un ne wis zaur
franzuschi transporta fugi, kas wedis atpakał
albatus is Tonkinas. No Franzuschi juheas
ministerijas puses fehrgas nowehreschanas finā
sot bijuschi sperti wiſi wajadſigee foli, un ne-
sot domajams, ka sem ſchein ſtingreem uſfrau-
ſibas ſoleem fehrgas eeweschana tomehr notiluse.
Turpretim Anglu tirdsneezibas fugi, ſweschās oſtās
ebrauldam, daschlahrt pahrlahpjot weſelibaſ ap-
wedsibas likumus, zelot ſawus ſlimineekus pee
ſialas un paſchi brauzot projam, pee kam tee
aschlahrt, gribedami ſlehyp fehrgas ifzelchanos pe
ſ fuga, nepareiſi haſtahdot ſawu fuga grahmatu.
ja mu ſchiſ pehdejais pahemetumis ari buhtu
ſibinats, tad zaur to tomehr wehl naw peerah-
its, ka ihpaschi ſchoreif koleeris zaur taħdu
Anglu laiftumii eewests.

Austro - Ungarija. Tschechu awises sino, ka sij
lustreechhu justizministeris sagatawojot preeksch- pe-
kumu, zaure kreni Tschechu waloda dabuschot we-
rebas ari Austrijas angstala teesa, kur libds lee-
him bij atlanta til Wahzu waloda.

Bulgarija. Jaunaja tautas weetneelu sapulje

rihs partijs. Wisstiprala ir tautisla brihw-
rahtiga, kuras wadons Karawelows, tad mehrenā
rihwrahtiga, kuras wadons Bankows, un beidsot
onserwatiivā partijs. Ne weonai no winahm sch-
e-esot drosha balsu wairakuma. Bankows, kas pa-
hds schim bij ministeru preelschneels, zereja, ka pa-
onserwatiivee sawenofoes ar wina partijs. Bet sto-
onserwatiivee, kas agrak zaur Bankowu bij isdushti
ministerijas, bij pret to par dands sadusmoti
un labak sabeedrojabs ar Karawelowa partijs,
k tueu tee agrak bij wehl stiprali nihduischees.
a tad Bankows pasaudeja balsu wairakumu un
takhpahs no amata. Senass Aleksanders nu
sdewa Karawelowam, fastahdit jaunu ministeriju,
a tad Bulgaru waldiba atkal nonahkuse tur,

ur ta atradahs pahri gadus atpakał, kad knass
rihkoja konstituzijas apgahsumu. Waldibas groschi
atkal tāhs paščas brihwprahīgas partijas rokās,
kurai jam no pašča eesfakuma bij balsu vairā-
ums, bet tāru mehgina ja apspeest ar waru.
Iif ween brihwprahīgo wadoni tagad paslikuschi
manigali un labaki politikas prateji ne kā tee
jī agrāt. Knass saderejīs ar brihwprahīgeem fa-
neeru tapebz, lai winsch drošchali waretu ahu-
tees no kreewu swara Bulgarijas leetās. ir
winsch gribot išpildit Bulgarii brihwprahīgo W
agebrejumus eelschejā politikā, lai wini atkal 1

Vahr laukskolu buhschanu Widsemie
1882./83. gadā.

Draudzes skolotaju seminaru, kurā mahzibas
vilk 4 gabi, apmekleja 54 audselki, no kireem
Jahneem 1883. gadā 52 atiika. 1. klasēs
0 seminaristu taisīja skolotaju eksamēni, un
īsi drīhs dabuja valīgā skolotaju weetas. Pee
usnemšanas eksamēna 25 peeteizahs; 13 no
em (9 Latwieeschus un 4 Zgaumus) usnēhma.
seminara skolu, kurā seminaristi mahza, ap-
mekleja 50 behrni. — Latwieeschu pagasta skolo-
ju seminarā augustā 1882. gadā bija 38 audselki;
scheem nahkoscā gada janvāri 37 palīta.
skolotaju eksamēnā pastahweja 17; starp scheem
wajadseja taisit pehz - eksamenu; īsi dabuja
valīgā skolotaju weetas. Pee usnemšanas
samēna peeteizahs 36. Weenu no scheem at-
idija, un 18. kas pastahweja pahrbaudischanā,
nehma. Seminarā mī bija 38 audselki. Se-
minara skolu, kurā seminaristi mahza, seemā ap-
mekleja 34 behrni; wasarā tikai lahdi 15, —
gaunu pagasta skolotaju seminarā warejā telpas
suhkuma dehl tikai 11 audselku usnēmt. Tē-
ja 24 seminaristi. 1. klasēs 13 seminaristi
olika skolotaju eksamēnu. Scha seminarā skola,
mahza seminaristi, bija 82 skoleni. Kad nu

plenu preefsch schahs skolas peeteizahs jo leelâ
ehrâ, tad wajadseja atwehrt wehl otru tahdu skolu.
Us draudses skolotaju eksamenu peeteizas tikai
seminara audsekuu (8 Latveeschi, 2 Igauni).
Isti pastahweja pahrbaudishchanâ. Us pagasta
ololaju eksamenu bes 17 seminaristeem peetei-
hs 10 eksterni; starp scheem weens is kur-
mes. Pahrbaudishchanâ pastahweja bes semina-

teem, no kureem 3 bija jataisa pebz-elfamens, elsterni. Ari scheem eksamens bija jaleek otreis. Us elfamenu pee Tgaunu folotaju seminaria peeteizabs 62 elsterni un 13 seminaristi. no pirmajeem pastahweja pahtbandifchanā; seminaristeem elfamens bija jaleek otreis.

Skolotaju konferenzen notureja schahdās weetās: almeeras aprinka skolotaji notureja fawu konfrenzi 1853. gadā augustā Rūjene. Konferenze mas apmekleta. Nekahdu iſſtrahdajumu ne- a uſbots. — Zehſu aprinka skolotaji notureja ou konferenzi 10. un 11. augustā Leeserē. ja atnahkuſchi 80 skolotaji. Trihs iſſtrahda- ni tika nolasiti. — 20. un 21. junijs Īgannu unara ſenakee audselki notureja konferenzi. pulzejuſches bija pawisam 54 skolotaji. Tee iſ Īgannijas, Widsemes, Sahmu ūlas un terburgas. Iſſtrahdajumu bija 5. — Wid- mes skolotaju wiſpahrigā konferenze, to 1882. gā nenotureja, bija Valkā 1883. g. 16. un junijs. Bijā atnahkuſchi 35 skolotaji un weest. Nolasīja 4 iſſtrahdajumus. Beigās ſerenze luhdsā ſapulzes wadonim, lai iſſazitu aas pateizibū ūlas wirſwaldei par to, ūlotojai atſwabinati no galwas naudahm!

Shri ta jo isteeF.

Ar pukti, lo noplubzu,
Tew simtkahrt zweizmu.
To Tawā weetā butschou
Ar larstu fesnunu,
Un sprauschu llaht pee sawas sirds,
Lat ta tur Tawā weetā mirds,
Lihds Tewi paschū dabuschu
Un nessaitami butschoschu

deenā schos svehtkus noſwineja. Laudis bij mehrā — netik ween no paſchu draudſes ari no zeemu draudſehm ſanahkuſchi. Wee mahzitais — Klügler kungs — ſawu pahrd ſchanu no Luhl. ewangelijuma 15. nodalaſ pir 10 perſchinas nehma. Tad ari wehl waru peen ta minetās draudſes kapfehta ir labi apfkapinu leelaka dala ir grefni puſchki u jaufeem kozineem apſtahditi; preels ir toſ uſf. Pee wairakeem waretu ſajit, ka mihi pakalukchi netik ween ar puſtihm toſ ir krahdj bet la ari teefcham ſawas ſirdis te ir klah sprauduſchi; ſaldas juhtas to eewehrojot. netik bij gluschi nepatihlami, la daschi kapf svehtkineeli toti nemeerigi uſwedahs. De jaunelli un jaunelles eet no weenias puſe otru gan runadamees, gan ſmeedamees. Atkal wezaki laudis ſcho un to treez un spreesch — meera pawiſam ne-atrod. De neveeklahjigi, ka Deewa ſwehtā tibruminaā vihſe iſturaħs. Mihi ſapfehtu ſwehtki Waj gan nebuhtu labaki un ari Deewam tamaki, ja ik latris ſcheitan lahtigi un mafuretoſ? Ka Deewa wahrdi iſſlaidroſchan iſmanibū lauſtitos un zaure to ſew ſpreelch ſawas diſhwes un ari ſawa diſvalara ſmeltoſ? Zereju gan — la tas lums wiſeem jo wairak eewehrojams.

No Siguldas. Scheit pehrn pa Jahnem ūda wez ſihres Sch. wahrdā, pee ſeempi veederigs. Jaw torefi iſzehlabhs daschas ſigas walodas par wezifcha paſuſchanu, bet melleſchana un flauſchinachana valila beſnehm. Tagad, weſelu gadu wehlak, 22. jani uſgahja wina libki, jeb labak teikis, aulus, lahdā kruhmu beſumā, netah no Newar iſſnat, waj wezitits pats tur eeklihdi uomiris, jeb waj pee wina notizis waras d

(B. B.)

No Erzawas puſes. Pebz wairak larſtabr arſtabm deenahm mihiſais Deewinfch mum jahnu vaku un jaulu laiku, ſiltu, mei aijchhu nalti bija dewis; tad ari naw ſo ſitees, la kautini ar ſawahm, no preezi eribahm uſ bagatu plauji zilatabm ihpaſchi ſhogad "Jahnitum" ſlaki libgoja un viquinis dedſinaja. Seeweſchu "Libgo Jahnila naſti wehl wareja diſret, tad Jahnu uſaw ſen bija apdiſiuiſcas, — un tad no l seedaſchanas balsiſ gribea aiffmalt, tad ſchnabitis un rauschi riħkles driħi atſpirdiſla ari muhſejee wairs negrahbta pa wezo tumet jaw labu foli uſ ſpreelch ſpehrutich attiſſito lauſchu kulturas ſtahwolka", to itahm leetahm wareja nomanit no tam, la J valaram pa godu nedega wairs wezmodes darmet wiſwairak til "Thalheima" ratu ſmeutſcheles, lai gan ſcho uguns til gaſchi neſpi in til ilgi nededa, ka no wezlaiku danuzahm. Bet par to nekahds ſaumums. Ja naſtks pahrgahja deegjan preezigi; bet — Jeeenas rihiſ! Kahdds pulkſten preežds no iżebħlabhs bahrgs pehrkous ar ſtipru leetu; jaik laiſtijahs ween pee debess. Deemschehl nepee lihſchanas ween, kas ihpaſchi mihiſu waſeem buhtu bijis toti derigs; bet weens maħri uodeva breefmigu kruſu, kas dascheem mihiſu kainineem padarija gauschi behdigui ne til to Jahnu deenni, bet wiſu rudeni un ſe kruſa iħsa briħdi użjirta wiſas ſeemas-vaſaras fehjas laukus Gailu muſchai un iſdam, ari Emburgas Kasulu un Zuraimneekeem; ziteem apkaħtejeeem fainneekeem pa dalai. Bif libds ſchim diſredejuſchi, tad Gailu muſchhas lauki pret ſenju bijuſchi apchinati, tee ziti nè, ta ka klahde dikti leelac aſcham warbuht nepeezeeschama. Miftig i newapraſt, kapebz fainnee ki mihiſu puſe arrvehl toſ pahri rubli apdroſchinachanas naſħeħlo, kur tak jaw pehrnais gads papilnam naħzijis, lahdū breefmigu klahdi kruſa naðarit, la ſemkopi uſ reiſi eegahſch nababda ka pa gadeem wairs newar iſkultees no tiumia un parahdeem. Sakamis wahrdi gan maſlahde dara gudru"; bet redſejim, waj nuhſejos!

(L. A.)

Rabe. No tureenias mums peenahzis ſchinojums. Rudis pee mums ir labi ſeemi preetuſchi; het turpreti ahholinsch newifai teiż-ſehjas laiks ſcho paſasar gan tila aifkar ſaur ſeetu un naſtks ſalnahm, bet tomehr waſor labi eſebluſe; titai agrajee ſini naw puſchees, jo pebz fehſchanas uſnaha ſeelu ſemi jaſſita zeetu, ta ka linuſcham, platgalwiſe jaebija eespehjams uſnahaſt; un kas uſnaha, aħripi un lučaini no-ehba. — Sahle plahogad ir itiñ branga, un tad tagad pee mafuſ ſaik ſeetahjees, tad zerams, ka to daabi no lopt. — Weſelibaſ ſinā iſchis paſor labats neka pehrn, jo tad pee mums ploſiaku fehrga, kas daschai mahtei behru un wieeu atnehma. Juhr malneel

Peterburga, 2. iulija. Schahs deenā 1. premju aifneħmuina 39. iſloſejumā leelatee iestit krita uſ ſchahdeem numureem:

200,000 rbl uſ Nr. 7874 17.
75,000 " " Nr. 8963 46.

40,000 rbt. us Nr. 18143 19.
25,000 " " Nr. 16433 17.
nesti à 10,000 rbt. us №лr. 10339 49,
11, 4264 7.
nesti à 8000 rbt. us №лr. 777 33,
33, 1091 44, 18975 44, 15025 20.
nesti à 5000 rbt. us №лr. 15097 40,
0, 19115 8, 17654 14, 12360 34,
0, 11844 44, 1880 7.
nesti à 1000 rbt. us №лr. 14638 28,
35, 12819 40, 16151 45, 18555 49,
33, 7019 31, 12374 29, 14387 37,
, 4179 48, 12858 13, 11580 22,
29, 4071 11, 12512 47, 7137 20,
1, 1225 39, 15755 12.
ortisetas tapa schahdas 76 serijas:
886 960 1129 1181 1743 1893 2132
511 3427 3787 4362 4919 5048 6308
480 6522 7385 7490 7820 7997 8662
960 9391 9443 9493 10000 10354
10454 10703 11072 11242 11447
12320 12279 12502 12983 13093
13267 13601 13606 13623 13715
14286 14300 14635 14712 14786
14909 14937 15600 16314 16369
16828 16858 17337 17445 18189
18801 18831 19222 19337 19357
19965.
u jeb luhgumu leetā senats taisījīs eeweħ-
spreedumu, jaun turi kahdu agrat jaun
ewesta kabrtiba atkal teek atzelta. Proti
kreevijas semstibas sapulzes daschlahet
schas augstakai waldbai luhgumus, kuros
osa schahdus waj tahdus pahrgrosijumus.
olahs jautajums: kahdās leetās semstibas
m brihw eesneegt luhgumus. No eesah-
j tanis domās un ari senats turejahs
luhgumus wiħas leetās, kureahm sakars
s gubernu, kaut gar luhguma iſpildi-
tu panahkams tik jaun kahda wišpahriga
ma atzeltschanu waj pahrgrosijumu. Bet
dā senats taisīja zitadu spreedumu. To-
ka gubernas semstibas sapulze bij no-
luhgumus til kahdās leetās, par kureahm
Gubernators bij protestējis pret tahdu
u, iſraholidams, ka semstibas sapulze
reest tik par gubernas fainmeezibas lee-
ti newis par wišpahrigu walsts līlumu
juineem. Un senats peekrita gubernatora
nospreedams, ka semstibam brihw
uhgumus til kahdās leetās, par kureahm
aschās drikst iſpreest. Nesen nu atkal
taisīja bij eesneegu luhgumu, ka meesas
u atzelts, un ūcha luhguma deht bij iſ-
ahds pats strihds. Tagad nu senats no-
la gubernas semstibas sapulzehm atkāts
uhgumus wiħas leetās, un la gubern-
ne-efot taisības, pret to protestet. Se-
fawu jauno spreedumu iſsludinajis jaun
as Wehstneš, ta ka tas tagad der par
lītu preelich wiħas walsts. Kreevu
ti peekriht ūchim spreedumam, iſſlaidro-
ka jaun semstibas luhgumeem augstakā
abuščot pilnigakas un droščakas finas
dahm ūnes wajadibam. (B. B.)
ojst koleru fehru deenwidus Franzija,
i ministerija jaw 16. un 19. junijā pa-
atkāl līkt wehra nosazijumus par wese-
fargashanu, kahdi bija doti vērni pa-
niku Egiptē. Pēbz ūchim uoħażiuneem,
ugim, kas nahktu no kolerfehrošigahm
Franzija, japaaleel Melnahs juhras oſtās
betu laikā jem pahraudsibas; tee kas
ostās eenahktu, stingri japharluhlo. Tahdi
uas nahkušči luġi, kas zekka nebuhtu
etā jaw pahrluhtoti, netop ūchim ūtā
aisti.

va. Schint's deenās Maskawas ūlepenas
agenti apzeetinaja is Sibirijas isbehguscho
ku „Kotčuju“. Winsch wairak reises
aissuhtits us Sibiriju pēt latvargas
bet weenumeħr pratis isbehgt. Pirmo
čuju (senko Maskawas maspiłsoni
a) 1862. gadā noteefaja deht sahdsibas,
dānds ūdū nofseħdeja zeeturūds, pa-
atkāl jem peenenteem wahreem, un
adā deht basnizas aplaupišchanas tila
us Sibiriju. No kureenes winsch
un tilai 1877. gadā atkal iſdewahs winu
kad atkal raudsija aplaupit basnizu,
kad tila aissuhtits us Sibiriju, bet atkal
latvargas darbeem. 1882. gadā Maskawas
polizijsa ūnu apzeetinaja no jauna
isidwees, no maspiłsoni walbes, dabut
maspiłsona Aleksandera Jegorowa wahrdi.
teefaja us ūcha waheda un treščo reisi
etā us Sibiriju, no kureenes atkal isbehga
a sahlumā, un 20. junijā eeradahs
. Bet ilgi puissim nebix baudit swabadibū;
i deenās pēbz tam winsch atradahs
weetā, lai no jauna ūfahktu zelu us
strumu.

gorodas aprinki (Maskawas gubernā) efot
of willu, kuri neween nogalimajot dānds
lopū, bet ari uſbruhlot ūlweleem. No
gahjuščā gadā, līhds markam, ūchogad,

